

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA INŠPEKTORÁT ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA BRATISLAVA

Jeséniova 17, 83101 Bratislava

Číslo spisu

8391101222/8900-29819

Bratislava

27. 09. 2022

ROZHODNUTIE

Popis konania / Účastníci konania

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava (ďalej len „inšpekcia“), ako príslušný orgán štátnej správy vo veciach v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov podľa § 7 ods. 1 písm. b) a § 9 písm. c) a písm. d) zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 150/2019 Z. z.“) a podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „správny poriadok“) vydáva toto rozhodnutie:

Výrok

I.
podľa § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 150/2019 Z. z. ukladá účastníkovi konania

Obec Kalná nad Hronom
Červenej Armády 170/55
935 32 Kalná nad Hronom
IČO: 00307131

za porušenie ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. tým, že z parcely KN-C č. 565/2, k. ú. Kalnica, ktorá je súčasťou parcely KN-E č. 565, k. ú. Kalnica, ktorej je účastník konania vlastníkom, neodstraňoval invázne nepôvodné druhy rod pohánkovec (krídlatka) Fallopia sp. (syn. Reynoutria sp.) a javorovec jaseňolistý (Negundo aceroides)

pokutu vo výške 1000,- eur, slovom jedentisíc eur.

Pokutu je potrebné zaplatiť podľa § 47 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a § 21 ods. 9 zákona č. 150/2019 Z. z. do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia na účet: SK 09 8180 0000 0070 0021 4051, swiftová adresa banky: SPSRSKBA, konštantný symbol: 1118, špecifický symbol: 00307131, variabilný symbol: 8391101222. Názov a adresa príjemcu prevodu: Environmentálny fond, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava.

II.
podľa § 21 ods. 8 zákona č. 150/2019 Z. z. v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. nariaďuje vykonať opatrenia na zabezpečenie plnenia povinnosti vyplývajúcej z § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. tým, že:

- odstráni z parcely KN-C č. 565/2, k. ú. Kalnica, ktorá je súčasťou parcely KN-E č. 565, k. ú. Kalnica, ktorej je účastník konania vlastníkom, predpísaným spôsobom invázny nepôvodný druh javorovec jaseňolistý (Negundo aceroides) v termíne do 31.03.2023 a bude pravidelne odstraňovať aj po vzídení nových jedincov invázny nepôvodný

druh rod pohánkovec (krídlatka) Fallopia sp. (syn. Reynoutria sp.) a bude sa starať o pozemok tak, aby sa zamedzilo šíreniu týchto invázných nepôvodných druhov. Odstraňovanie invázných nepôvodných druhov sa musí vykonávať podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 450/2019 Z. z. ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov (ďalej len „vyhláška č. 450/2019 Z. z.“).

Odôvodnenie

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti (ďalej len „SIŽP – IŽP BA – OIBB“) vykonala dňa 20.04.2022 (dodatočné zisťovania dňa 28.04.2022) štátny dozor na parcele KN-C č. 565/2, k. ú. Kalnica, ktorá je súčasťou parcely KN-E č. 565, k. ú. Kalnica (ďalej len „parcela“) štátny dozor, na základe vlastných zistení u vlastníka parcely Obec Kalná nad Hronom, Červenej Armády 170/55, 935 32 Kalná nad Hronom (ďalej aj „obec“ alebo „kontrolovaná osoba“ alebo „účastník konania“). Štátny dozor bol zameraný na dodržiavanie ustanovení zákona č. 150/2019 Z. z. a vyhlášky č. 450/2019 Z. z..

Vykonaným štátnym dozorom a vizuálnou ohliadkou parcely SIŽP – IŽP BA – OIBB zistila, že na parcele sa vyskytovalo ohnisko o ploche 6m x 6m inváznej rastliny rod pohánkovec (krídlatka) Fallopia sp. (syn. Reynoutria sp.) (ďalej len „krídlatka“), ohnisko o ploche 7m x 4m krídlatky, ohnisko o ploche 7m x 3 m krídlatky, ohnisko o ploche 1,5m x 7m, pri ktorom sa vyskytovali výmladky krídlatky o ploche 10m x 10m. Vykonaným štátnym dozorom bol tiež zistený výskyt 17 dospelých, kvitnúcich jedincov inváznej dreviny javorovec jaseňolistý (Negundo aceroides) (ďalej len „javorovec“) na parcele od cesty bližšie k rieke Hron a cca 200 dospelých jedincov javorovca, z ktorých 13 stromov bolo kvitnúcich a 65 výmladkov tejto inváznej dreviny na parcele od cesty bližšie k poľu.

V zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. vlastníci alebo správca pozemku sú povinní za podmienok a spôsobom, ktoré ustanoví ministerstvo vykonávacím predpisom, odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie okrem druhov podľa odsekov 3 a 4 a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu; ak je pozemok v užívaní inej osoby, ako je vlastník alebo správca pozemku, tieto povinnosti má užívateľ pozemku.

Invázne druhy krídlatka a javorovec sú zapísané v zozname invázných nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky vydaný nariadením vlády Slovenskej republiky č. 449/2019 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky.

Dňa 08.06.2022 bol vypracovaný Protokol o vykonaní štátneho dozoru RZ č. 6737/36/2022-20432/2022 (ďalej aj „protokol“), ktorý bol kontrolovanej osobe zaslaný na oboznámenie sa elektronicky prostredníctvom schránky ÚPVS dňa 09.06.2022 – Oboznámenie s Protokolom o vykonaní štátneho dozoru RZ č. 6737/36/2022-20432/2022 zo dňa 09.06.2022.

Dňa 09.06.2022 bol kontrolovanej osobe protokol doručený elektronicky prostredníctvom schránky ÚPVS, pričom bola určená lehota 7 pracovných dní na vyjadrenie sa ku zisteniam štátneho dozoru. Ku zisteniam štátneho dozoru sa kontrolovaná osoba nevyjadrila.

Inšpekcia dňa 27.06.2022 elektronicky prostredníctvom schránky ÚPVS skončila s kontrolovanou osobou štátny dozor – Oznámenie o skončení štátneho dozoru č. 6737/36/2022-22923/2022 zo dňa 27.06.2022.

Inšpekcia Oznámením o začatí správneho konania o správnom delikte a o nariadení opatrení na nápravu č. 8900/36/2022-28144/2022 zo dňa 10.08.2022 (ďalej len „oznámenie“) oznámila účastníkovi konania podľa § 18 správneho poriadku začatie správneho konania o správnom delikte a vo veci nariadenia opatrení na nápravu podľa § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 150/2019 Z. z. a § 21 ods. 8 zákona č. 150/2019 Z. z., ktoré bolo doručené účastníkovi konania dňa 10.08.2022, prostredníctvom elektronickej schránky ÚPVS.

V súlade s § 33 ods. 1 a ods. 2 správneho poriadku inšpekcia dala účastníkovi konania možnosť pred vydaním rozhodnutia oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia nahliadnutím do administratívneho spisu č. 6737/2022 a č. 8900/2022, v sídle IŽP Bratislava v lehote do 15 dní odo dňa doručenia oznámenia a v rovnakom čase mal účastník konania možnosť písomne sa vyjadriť k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie, resp. predložiť ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mohli objasniť zistenie skutkovej podstaty veci. Pretože inšpekcia mala všetky podklady, ktoré poskytovali dostatočný podklad pre spoľahlivé posúdenie veci,

nenariadila podľa § 21 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov ústne pojednávanie.

K oznámeniu sa účastník konania vyjadril v stanovenej lehote a to listom č. 403/2022 zo dňa 17.8.2022, doručeného na inšpekciu dňa 22.08.2022, RZ č. 29448/2022 (ďalej len „vyjadrenie“).

Účastník konania vo svojom vyjadrení uvádza:

„K protokolu štátneho dozoru sme sa nestihli vyjadriť, nakoľko 7 pracovných dní v dovolenkovom období bolo nedostačujúce. Hoci lehota je zákonná a mohli sme požiadať o predĺženie termínu, IŽP Bratislava by mohla brať v úvahu aktuálnu situáciu v miestnych samosprávach, stúpajúce nároky a nedostatok financií, kde obce jednoducho nemôžu mať na každú jednu činnosť odborne spôsobilého zamestnanca.“

Stanovisko inšpekcie:

Ako spomínate vo svojom vyjadrení o predĺženie termínu na vyjadrenie sa ku zisteniam štátneho dozoru ste ako kontrolovaná osoba mali možnosť požiadať. Inšpekcia je v zmysle § 9 písm. a) zákona č. 150/2019 Z. z. orgánom štátneho dozoru, prostredníctvom ktorého ministerstvo vykonáva štátny dozor (§ 16). Inšpekcia nemá kompetencie v riešení aktuálnej situácii v miestnych samosprávach, ani stúpajúce nároky a nedostatok financií. Inšpekcia vykonala u kontrolovanej osoby, ktorou je obec štátny dozor, zameraný na dodržiavanie ustanovení zákona č. 150/2019 Z. z. a vyhlášky č. 450/2019 Z. z.. Vykonaným štátnym dozorom bolo zistené porušenie § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z..

Z vyjadrenia:

„K správne konaniu o správnom delikte máme tieto námietky:

- Žiadame o zdokladovanie. Akým spôsobom ste dospeli k záveru, že predmetné jedince sa nachádzajú na pozemkoch obce (boli vytýčené hranice parciel obce geodetom?).
- Žiadame zdokladovať, akým spôsobom ste dospeli k zisteniu o výmere ohnisk.“

Stanovisko inšpekcie:

Inšpekcia pred výkonom štátneho dozoru zistila z Výpisu z Listu vlastníctva č. 1 týkajúce sa parcely, že vlastníkom je obec. V Liste vlastníctva nie je uvedený žiaden správca, nájomca ani iná oprávnená osoba. Výkonu štátneho dozoru, priamo na parcele sa zúčastnil Ing. Igor Gogora – prednosta Obecného úradu v Kalnej nad Hronom, ktorý inšpekcii potvrdil, že parcela je vo vlastníctve obce. To, že vlastníkom parcely je obec, je uvedené aj v protokole, s ktorým kontrolovaná osoba bola oboznámená. Inšpekcia v oboznámení sa s protokolom dala kontrolovanej osobe možnosť vyjadriť sa ku zisteniam štátneho dozoru. Kontrolovaná osoba sa ku zisteniam štátneho dozoru nevyjadrila. Ako je vyššie uvedené, o predĺženie termínu mala možnosť požiadať. Inšpekcia má za to, že ak by vlastníkom parcely nebola obec, obec ako kontrolovaná osoba by reagovala na túto skutočnosť.

Ku zisteniu výmery ohnisk krídlatky SIŽP – IŽP BA – OIBB zistila zvinovacím metrom. Invázne nepôvodné druhy majú potenciál sa rýchlo šíriť a negatívne ovplyvňovať populácie našich pôvodných druhov a pôvodné biotopy. V čase výkonu štátneho dozoru je plocha ohnisk iná ako by bola plocha ohnisk napríklad o mesiac. Krídlatka sa šíri vegetatívne – podzemkami, ktoré v niekoľkých vrstvách pod sebou prerastajú pôdu, rozkonárujú sa a vyrastajú z nich nové byle. Vytvára rozsiahle husté porasty, pod ktorými už nedokážu existovať žiadne iné druhy rastlín. Javorovec tvorí množstvo semien, vetrom roznášaných na veľké vzdialenosti. Zároveň má aj silnú koreňovú výmladnosť, ktorá umožňuje postupné šírenie druhu vytvorením nových jedincov z výhonkov koreňov v okolí pôvodného stromu.

Z vyjadrenia:

„Na záver nám dovoľte poznamenať, že obec Kalná nad Hronom sa pravidelne stará o údržbu verejných priestranstiev a rovnako pravidelne odstraňuje šírenie invazívnych rastlín, špeciálne krídlatky, ktorá je v okolí rieky veľmi rozšírená. Len v našom katastrálnom území, mimo pozemkov obce, sa jej nachádza niekoľko tisícok metrov štvorcových. Týmto chceme vyjadriť nesúhlas a nespokojnosť s parciálnym riešením tohto problému. Obec obdrží od vás protokol, kde sa podľa vašich zistení vyskytuje niekoľko desiatok metrov štvorcových tejto rastliny avšak zároveň prehliadate dlhodobý fakt, že táto rastlina rastie a rozširuje sa z pozemkov štátu (vodný tok, lesy).“

Stanovisko inšpekcie:

Inšpekcia oceňuje snahu obce o pravidelné odstraňovanie invázných nepôvodných druhov. Inšpekcia vykonáva štátny dozor zameraný na dodržiavanie ustanovení zákona č. 150/2019 Z. z. a vyhlášky č. 450/2019 Z. z. aj na iných pozemkoch, ktorých vlastníkom, správcom alebo užívateľom nie je obec.

Z vyjadrenia:

„Napriek skutočnosti, že nie sme presvedčení o tom, že všetky vami spomínané ohniská tejto invazívnej rastliny sú na obecných pozemkoch, zlikvidovali sme ich. Máme za to, že tento problém treba riešiť celoplošne a nie len parciálne“.

Stanovisko inšpekcie:

Inšpekcia berie na vedomie, že obec odstránila ohniská krídlatky a preto v opatreniach nariaďuje účastníkovi konania v zmysle § 21 ods. 8 v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. pravidelne odstraňovať krídlatku aj po vzídení nových jedincov. Jednorázový zásah do populácie invázných druhov je nepostačujúci, posilní ich populáciu. Odstraňovanie si vyžaduje systematické niekoľkokoročné zásahy, aby došlo k postupnej eliminácii na parcele. Inšpekcia nariaďuje účastníkovi konania odstrániť javorovec. Inšpekcia rieši problematiku výskytu invázných nepôvodných druhov aj na iných pozemkoch, ktoré nie sú vo vlastníctve obce.

Odstraňovanie invázných nepôvodných druhov rastlín sa musí uskutočňovať v súlade s vyhláškou č. 450/2019 Z. z., pretože cieľom zákona č. 150/2019 Z. z. je zamedzenie šírenia invázných druhov. Podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky sú uvedené v Prílohe č. 2 k vyhláške č. 450/2019 Z. z..

Pre rod pohánkovec (krídlatka) Fallopia sp. (syn. Reynoutria sp.) sú určené nasledovné spôsoby odstraňovania: vykopávanie, aplikácia horúcej pary, kosenie a mulčovanie, nastieľanie fóliami, chemický spôsob, kombinovaný spôsob.

Pre javorovec jaseňolistý (Negundo aceroides) sú určené nasledovné spôsoby odstraňovania: vykopávanie, vytrhávanie, chemický spôsob (injekčná metóda).

Odstraňovanie invázných nepôvodných druhov rastlín zahŕňa aj nakladanie s biomasou z takto odstránených rastlín, a preto je potrebné zvoliť spôsoby nakladania s biomasou podľa Prílohy č. 3 k vyhláške č. 450/2019 Z. z..

Účastník konania je povinný predložiť inšpekcii písomnú správu o splnení opatrení podľa § 16 ods. 18 zákona č. 150/2019 Z. z. do desiatich pracovných dní od ich vykonania, a to listinne na adresu Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, Jeseniouva 17, 831 01 Bratislava alebo elektronicky prostredníctvom schránky ÚPVŠ.

Protiprávne konanie právnickej osoby možno podľa § 21 ods. 3 zákona č. 150/2019 Z. z. postihnúť uložením pokuty až do výšky 15 000 eur. Správny orgán zhodnotil všetky dôkazy zistené počas výkonu štátneho dozoru ako aj závažnosť a rozsah protiprávneho konania a okolnosti, ktoré viedli k protiprávnemu konaniu a zohľadnil ich vo výške pokuty 1 000 eur. Správny orgán pri určovaní výšky pokuty prihliadal aj na skutočnosť, že sankcia má spĺňať preventívnu a represívnu funkciu.

Za najzávažnejšie inšpekcia považuje to, že účastník konania má povinnosť sa starať o pozemok, ktorý má vo vlastníctve tak, aby na ňom nerástli a nešírili sa invázne druhy, ktoré potláčajú pôvodnú vegetáciu. Nesprávne zvolené postupy pri odstraňovaní invázných druhov alebo neodstraňovanie napomáha ich nekontrolovateľnému šíreniu. Podľa súčasnej Stratégie EÚ v oblasti biodiverzity invázne nepôvodné druhy spôsobujú nielen veľké škody prírode, ale mnohé invázne nepôvodné druhy uľahčujú aj šírenie chorôb, ktoré predstavujú hrozbu pre ľudí a voľne žijúce živočíchy a rastliny a bez účinných kontrolných opatrení sa bude miera invázie a s ňou spojené riziká pre našu prírodu ešte viac zvyšovať. Výška pokuty ukladanej vo výroku tohto rozhodnutia zodpovedá závažnosti a rozsahu protiprávneho konania.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1976 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov možno podať na Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia účastníkovi konania. Ak toto rozhodnutie po vyčerpaní prípustných riadnych opravných prostriedkov nadobudne právoplatnosť, jeho zákonnosť môže byť preskúmaná súdom.

Bc. Ing. Vladimír Poljak
riaditeľ

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00156906 Sufix: 10001

Doručuje sa

Obec Kalná nad Hronom, Červenej armády 55, 93532 Kalná nad Hronom, Slovenská republika

Na vedomie

(po nadobudnutí právoplatnosti)

1. Ministerstvo životného prostredia, Sekcia ochrany prírody a biodiverzity, Odbor ochrany biodiverzity a krajiny, Námestie L. Štúra 1, 812 35 Bratislava
2. Environmentálny fond, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava
3. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica